

REWITALIZACJA W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

– Fundusze Europejskie dla lubuskiego na lata 2021-2027

WYMIAR TERYTORIALNY

W ramach programu będą wykorzystywane wszystkie wymienione w art. 28 CPR instrumenty terytorialne (IT). Należą do nich: zintegrowane inwestycje terytorialne ZIT, rozwój lokalny kierowany przez społeczność – RLKS oraz inne instrumenty terytorialne – IIT”.

IIT w postaci:

Gminnych Programów Rewitalizacji (GPR) – realizowany w ramach CP5 przez gminy miejskie, miejsko-wiejskie oraz wiejskie posiadające GPR (instrument skierowany do wszystkich JST w regionie).

Fundusz:

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP5 - Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych

Działanie FELB.08.01	Wsparcie terytorialne obszarów miejskich - rewitalizacja
Cel szczegółowy EFRR.CP5.I	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
Zakres interwencji	168 - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
Opis działania:	<ul style="list-style-type: none">✓ realizowane będą inwestycje dotyczące rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich,✓ Realizacja przedsięwzięć na obszarach miejskich powinna przebiegać w sposób skoordynowany i mieć charakter zintegrowany (kompleksowy), opierać się o przemyślane i uzgodnione przez interesariuszy strategie terytorialne (GPR) uwzględniające deficyty i definiujące narzędzia będące odpowiedzią na ich niwelowanie.

Działanie FELB.08.03	Wsparcie terytorialne obszarów innych niż miejskie - rewitalizacja
Cel szczegółowy EFRR.CP5.I	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
Zakres interwencji	168 - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
Opis działania:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizowane będą inwestycje dotyczące rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, ✓ Interwencja powinna obejmować m.in. poprawę dostępu do usług publicznych, kultury i zagospodarowania przestrzeni publicznej na potrzeby mieszkańców, m.in. poprzez współpracę międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości, uzupełnienie infrastruktury technicznej, rozwijanie oferty z obszaru turystyki, włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe, odnowę wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Typy projektów możliwe do realizacji w ramach działań FELB.08.01 oraz FELB 08.03:

I. rewitalizacja obszarów miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich skierowana na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych

Inwestycje dotyczące:

- infrastruktury technicznej i komunalnej;
- uporządkowania przestrzeni publicznej;
- systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego;
- dostosowania obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- termomodernizacja budynków;
- wsparcia budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych.

! W ramach działania nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu (nie są one dominującym elementem tego projektu), a **ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu**. Projekty nie mogą dotyczyć budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.

! Preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należyście uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.

II. Projekty infrastrukturalne w obszarze rewitalizacji nie mogą stanowić oderwanych inwestycji, ale muszą wynikać z szerokiej koncepcji przeciwdziałania i ograniczania zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne mają na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni i gospodarki.

III. Przedsięwzięcia w zakresie rewitalizacji muszą być zgodne z zapisami obowiązującej ustawy o rewitalizacji. Ponadto, w planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy dążyć do:

- zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni;
- zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

IV. Projekty rewitalizacyjne powinny być powiązane z interwencją EFS+ lub finansowane z innych źródeł, a skierowane na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na poziomie strategii terytorialnej (GPR).

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE z innych priorytetów FELB

**Działanie
FELB.01.10**

Rozwój przedsiębiorczości – inne instrumenty terytorialne

**Cel szczegółowy
EFRR.CP1.III**

**Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz
tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne**

Opis działania:

- ❖ Typ projektu: Tworzenie oferty dla biznesu – obsługa inwestora i eksportera,
- ❖ celem jest tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie lubuskim,
- ❖ za działania związane z tworzeniem warunków dla rozwoju przedsiębiorczości będą odpowiedzialne jednostki samorządu terytorialnego, które będą Beneficjentami tego typu projektu,
- ❖ przewiduje się wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w zakresie obsługi inwestora i eksportera, czy na rzecz

powstawania i rozwoju infrastruktury biznesowej. Działania mogą objąć też usługi doradcze związane z wejściem MŚP na nowe rynki.

Działanie FELB.02.12	Odnawialne źródła energii – inne instrumenty terytorialne
Cel szczegółowy EFRR/FS.CP2.II	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
Opis działania:	

Typy projektów:

1. Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej,
2. Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej,
3. Budowa magazynów energii wytworzonej z OZE celem jest tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie lubuskim.

Działanie FELB.02.13	Adaptacja do zmian klimatu – inne instrumenty terytorialne
Cel szczegółowy EFRR/FS.CP2.IV	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
Opis działania:	

Typy projektów:

Typ I: Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej

Typ II: Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej

Typ III: Budowa magazynów energii wytworzonej z OZE

Typ trzeci projektu może być elementem typu pierwszego lub drugiego jak również samodzielnym projektem dla istniejącej instalacji OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej.

Celem jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej/ cieplnej z OZE w województwie lubuskim.

Beneficjentem wsparcia będą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki im podległe.

Działanie FELB.02.14	Ochrona przyrody - inne instrumenty terytorialne
-----------------------------	---

**Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VII**

Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

Opis działania:

W ramach niniejszego celu szczegółowego wsparcie ukierunkowane będzie na działania dotyczące: zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów naturalnych. Ochrona środowiska, bioróżnorodność oraz łagodzenie zachodzących zmian klimatycznych ma istotne znaczenie w celu wzmocnienia obszarów i ochrony przyrody oraz zapobieganie zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatycznych.

Typy projektów:

Typ I: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.

Typ II: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.

Typ III: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.

Typ IV: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych

Działanie FELB.03.03

Mobilność miejska - inne instrumenty terytorialne

**Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VIII**

Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

Opis działania:

Typy projektów:

I: Rozwój infrastruktury transportu publicznego

1. budowę systemu węzłów przesiadkowych,
2. budowę parkingów typu Park&Ride,
3. budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych,
4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego i komplementarnych form mobilności,

5. cyfryzacja transportu miejskiego.

II: Zakup taboru transportu publicznego

1. zakup taboru kołowego nisko i zeroemisyjnego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów”.

III: Rozwój infrastruktury dla transportu niezmotoryzowanego

PROJEKTY MIĘKKIE (społeczne)

Działanie FELB.06.15	Edukacja - instrumenty terytorialne
Cel szczegółowy EFS+.CP4.F	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Opis działania:	

Typy projektów:

1. Mądry przedszkolak – upowszechnienie wychowania przedszkolnego
2. Kompetentny i odkrywczy uczeń – wzrost dostępności i jakości kształcenia ogólnego
3. Specjalista dla rynku pracy – efektywny system formalnego kształcenia zawodowego
4. Skuteczna edukacja włączająca – wsparcie placówek w prowadzeniu edukacji włączającej, podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej, bezpośrednie wsparcie uczniów (np. zapewnienie usług asystenckich).

Działanie FELB.06.16	Aktywna integracja społeczno-zawodowa - instrumenty terytorialne
Cel szczegółowy EFS+.CP4.H	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji
Opis działania:	

Typy projektów:

- I. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (m.in.

edukacyjnych, społecznych, zawodowych, zdrowotnych, mieszkaniowych i rekreacyjno-kulturalnych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową.

- II. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób biernych zawodowo realizowane przez podmioty reintegracyjne oraz tworzenie nowych podmiotów, w ramach których prowadzona będzie m.in. aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna.

Szczegółowy zakres projektów rewitalizacyjnych znajduje się w załączniku pn. „Szczegółowy opis priorytetów – przedsięwzięcia rewitalizacyjne Fundusze Europejskie dla lubuskiego 2021-2027”